

Zmanjševanje brezposelnosti: razlaga politike EU

Brezposelnost v EU je od leta 2013 upadala, leta 2020, v pandemiji covid-19, pa je znova začela naraščati. Preverite, kaj EU počne za zmanjšanje brezposelnosti in preprečevanje revščine.

Iskanje zaposlitve je lahko izziv. © AP Images/European Union - EP

V zadnjih letih so se razmere na trgu dela in pravice delavcev precej izboljšale, a boj proti brezposelnosti, tudi skupaj s [posledicami krize covid-19](#), ostaja eden od glavnih izzivov EU na poti h kakovostnim zaposlitvam in k [socialno vključujoči Evropi](#).

[Več o tem, kako EU ščiti delovna mesta in delavce, ki jih je prizadela pandemija koronavirusa.](#)

Prizadevanja vključujejo pomoč mladim pri vstopanju na trg dela, premagovanje dolgoročne

brezposelnosti, nadgradnjo znanj in spretnosti ter spodbujanje mobilnosti delavcev v Evropski uniji.

Stopnja brezposelnosti v EU

Aprila 2021 je bila https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Unemployment_statistics 8-odstotna, malenkost nižja kot marca 2021 (8,1 odstotka) in višja kot aprila 2020, ko je bila 7,3-odstotna.

Pristojnosti EU in držav

Za politiko zaposlovanja in socialno politiko so še vedno v prvi vrsti pristojne države. Evropska unija pa ukrepe držav dopolnjuje in usklajuje ter širi dobro prakso.

EU bi morala v skladu s [členom 9](#) Pogodbe o delovanju Evropske unije pri oblikovanju in izvajanju vseh svojih politik in dejavnosti upoštevati cilj visoke stopnje zaposlenosti.

Evropska strategija zaposlovanja

Države EU so leta 1997 določile niz skupnih ciljev politike zaposlovanja, da bi preprečevale brezposelnost in ustvarile več delovnih mest v EU, ki bodo tudi boljša. Ta politika je znana tudi kot [Evropska strategija zaposlovanja](#).

Evropska komisija strategijo izvaja in spremlja v okviru [evropskega semestra](#), tj. letnega cikla usklajevanja gospodarskih politik in politik zaposlovanja na ravni EU.

Socialne razmere in razmere na področju zaposlovanja v Evropi se ocenjujejo v okviru evropskega semestra in temeljijo na [smernicah za zaposlovanje](#), tj. skupnih prednostnih nalogah in ciljih za nacionalne politike zaposlovanja. Da bi državam EU pomagala pri nadaljnjih prizadevanjih, Komisija izdaja priporočila za posamezne države, ki temeljijo na njihovem napredku pri doseganju posameznih ciljev.

Načini financiranja

[Evropski socialni sklad](#) je glavni evropski instrument za zagotavljanje bolj poštenih zaposlitvenih možnosti za vse, ki živijo v EU: delavce, mlade in vse, ki iščejo zaposlitev. Evropski parlament je predlagal povečanje financiranja sklada v [dolgoročnem proračunu EU za obdobje 2021–2027](#). Nova različica sklada, znana kot [evropski socialni sklad plus](#), ima proračun 88 milijard evrov. Osredotoča se na izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje ter

enak dostop do kakovostne zaposlitve, socialno vključenost in boj proti revščini.

Namen **programa za zaposlovanje in socialne inovacije** je posodobiti zaposlovanje in socialne politike, izboljšati dostop do financiranja za socialna podjetja ali ranljive posameznike, ki bi radi ustanovili mikropodjetje, ter spodbujati mobilnost zaposlenih s pomočjo **mreže EURES**. Evropska mreža za zaposlovanje spodbuja mobilnost z zagotavljanjem informacij za delodajalce in iskalce zaposlitve, razpolaga pa tudi z zbirko podatkov o prostih delovnih mestih in prijavah za zaposlitev, ki pokriva vso Evropo.

Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji podpira delavce, ki izgubijo zaposlitev zaradi globalizacije, saj podjetja včasih ukinjajo ali selijo proizvodnjo v države zunaj EU, ali zaradi gospodarske in finančne krize, da najdejo novo zaposlitev ali ustanovijo lastno podjetje.

Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim podpira pobude držav članic, da najbolj prikrajšanim zagotovijo hrano in osnovno materialno pomoč ter izvajajo ukrepe socialnega vključevanja.

Posodobljeni evropski socialni sklad plus združuje evropski socialni sklad, program za zaposlovanje in socialne inovacije, sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim, pobudo za zaposlovanje mladih ter njihova sredstva, ljudem pa zagotavlja bolj povezano in usmerjeno podporo.

Boj proti brezposelnosti mladih

Med ukrepi EU za boj proti **brezposelnosti mladih** je tudi **jamstvo za mlade**, s katerim so se države članice zavezale, da bodo vsi ljudje, mlajši od 30 let, v štirih mesecih od dne, ko postanejo brezposelni ali ko prenehajo s formalnim izobraževanjem, prejeli kakovostno ponudbo zaposlitve, nadaljnega izobraževanja, vajeništva ali pripravništva. Izvajanje jamstva za mlade se prek pobude za zaposlovanje mladih financira z naložbami EU.

Evropska solidarnostna enota mladim omogoča, da opravljajo prostovoljsko delo ali delo v solidarnostnih projektih po vsej Evropi. Prek **platforme „Tvoja prva zaposlitev EURES“** mladi v starosti med 18 in 35 let, ki bi radi pridobili delovne izkušnje v tujini, najdejo zaposlitev, pripravništvo ali vajeništvo.

Prava znanja in spretnosti, prava zaposlitev

EU s spodbujanjem in izboljševanjem pridobivanja znanj in spretnosti, lažje primerljivimi kvalifikacijami in zagotavljanjem informacij o povpraševanju po znanjih in spretnostih ter zaposlitvah podpira ljudi pri iskanju kakovostnih zaposlitev in sprejemanju boljših odločitev glede kariere.

Program znanj in spretnosti za Evropo, ki je bil zagnan leta 2016, združuje 10 ukrepov, ki omogočajo primerno usposabljanje in podporo, prav tako pa se v sklopu tega programa revidira nekatera že obstoječa orodja, npr. evropski format življenjepisa Europass.

Brezposelnost

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/video/v_N01-PUB-180905-WORK

Izziv dolgotrajne brezposelnosti

Dolgotrajna brezposelnost, ko so ljudje brez zaposlitve več kot 12 mesecev, je eden od vzrokov za trdovratno revščino. V nekaterih državah EU je njena stopnja še **zelo visoka** in znaša skoraj **50 % skupne brezposelnosti**.

Da bi dolgotrajno brezposelne lažje vključili na trg dela, so države EU sprejele **priporočila**: spodbujajo registracijo dolgotrajno brezposelnih na zavodu za zaposlovanje, individualno poglobljeno oceno, da se opredelijo njihove potrebe, ter načrt po meri, da se jim omogoči vrnitev v svet dela (dogovor o vključitvi v zaposlovanje). Vključijo se lahko vsi, ki so bili brez zaposlitve 18 mesecev ali več.

Dolgotrajna odsotnost z dela pogosto vodi v brezposelnost, marsikateri delavec pa tudi trajno zapusti trg dela. Da bi delavce, ki trpijo zaradi poškodb ali kroničnih zdravstvenih težav, zadržali na delovnem mestu oziroma jih nanj vrnil, je Evropski parlament leta 2018 oblikoval vrsto **ukrepov**, npr. prilagajanje delovnih mest s pomočjo programov razvijanja znanj in spretnosti ter zagotavljanje prožnih delovnih pogojev in podpore za delavce (vključno z usmerjanjem ter dostopnostjo psihologa ali terapevta), na katerih naj bi gradile države članice.

▶ **Video: Da bo EU boljši kraj za delo**
https://multimedia.europarl.europa.eu/en/video/v_N01-PUB-180529-WORK

Spodbujanje mobilnosti delavcev

Brezposelnost se lahko rešuje tako, da se ljudem olajša zaposlovanje v drugi državi. EU ima na voljo skupna pravila, ki jih je uvedla za zaščito [socialnih pravic](#) ljudi, ki se selijo znotraj Evrope, in sicer glede brezposelnosti, bolezni, materinstva/očetovstva, družinskih dajatev itd.. S pravili o [napotitvi delavcev](#) je bilo določeno načelo enakega plačila za enako delo na enakem delovnem mestu.

[Vplivi globalizacije na zaposlovanje in ukrepi EU](#)

Več o socialnih politikah EU

[Kako EU izboljšuje pogoje dela in pravice delavcev?](#)

[Brezposelnost mladih: kako lahko ukrepa EU?](#)

[Kako EU izboljšuje javno zdravje - razlaga ukrepov EU](#)

[Brezposelnost mladih: kako lahko ukrepa EU?](#)

Več

Na kratko (Služba Evropskega parlamenta za raziskave)

Kratki vodnik: Politika zaposlovanja

Kratki vodnik: Evropski socialni sklad plus